

Република Србија
ПРИВРЕДНИ АПЕЛАЦИОНИ СУД
11 Пж 8899/22
22.02.2024. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

ПРИВРЕДНИ АПЕЛАЦИОНИ СУД, у већу састављеном од судије Весне Годоровић, председника већа, судије Верице Смиљанић и судије Бранке Жерајић, чланова већа, у правној ствари тужиоца „TRANSBALKANIA” д.о.о. предузеће за транспорт и трговину Лесковац, чији је пуномоћник Душица Грба, адвокат из, против туженог Транспорт „BROWELL NN” д.о.о. Бачка Паланка, чији је пуномоћник Видослав Рудић, адвокат из, ради накнаде штете, вредност предмета спора 331.241,54 динара, одлучујући о жалби туженог изјављеној против пресуде Привредног суда у Новом Саду П 340/2020 од 15.09.2022. године, у седници већа одржаној дана 22.02.2024. године, донео је:

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ жалба туженог, као неоснована, и **ПОТВРЂУЈЕ** пресуда Привредног суда у Новом Саду П 340/2020 од 15.09.2022. године, у ставу првом и другом изреке.

Образложење

Пресудом Привредног суда у Новом Саду П 340/2020 од 15.09.2022. године, у ставу првом изреке обавезан је тужени да тужиоцу на име накнаде материјалне штете, исплати износ од 331.241,54 динара са законском затезном каматом почев од 02.10.2019. године до коначне исплате. У ставу другом изреке, обавезан је тужени да тужиоцу на име трошкова парничног поступка исплати износ од 200.450,00 динара са законском затезном каматом почев од дана извршности пресуде до исплате. У ставу трећем изреке, одбијен је захтев тужиоца за исплату трошкова поступка за износ преко досуђеног.

Благовременом жалбом тужени побија наведену пресуду, а из жалбених навода произилази да је побија у делу у којем није успео у спору, из свих законских разлога, па у смислу навода изнетих у жалби предлаже да Привредни апелациони суд првостепену пресуду у побијаном делу преиначи тако што ће одбити тужбени захтев у целисти и туженом досудити трошкове парничног поступка.

У одговору на жалбу тужилац је оспорио све жалбене наводе туженог, па је предложио да другостепени суд одбије жалбу као неосновану и туженог обавезе да тужиоцу плати трошкове првостепеног и другостепеног поступка.

Испитујући законитост и правилност првостепене пресуде на основу члана 386. Закона о парничном поступку, Привредни апелациони суд налази да жалба туженог није основана.

У поступку доношења првостепене пресуде нису учињене битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. Закона о парничном поступку на које овај суд као другостепени пази по службеној дужности.

Жалилац у жалби не указује ни на једну другу битну повреду одредаба парничног поступка.

Жалбеним наводима туженог се у суштини оспорава утврђено чињенично стање од стране првостепеног суда који нису дозвољени жалбени разлози сагласно члану 479. Закона о парничном поступку. У оцени правилности примене материјалног права, суд је ограничен чињеничним утврђењима првостепеног суда.

Предмет тужбеног захтева је исплата износа од 331.241,54 динара по фактури бр. 19-РН/0134 од 24.9.2019. године, који тужилац потражује од туженог у виду накнаде штете, а на име префактурисане вредности оштећене робе, коју је превозио тужени као превозилац на релацији Београд-Lodz (Р. Пољска).

Према утврђеном чињеничном стању од стране првостепеног суда, тужилац и тужени су били у пословном односу по основу Уговора о превозу бр. 471 од 27.03.2019. године којим је уговорено да тужени по налогу тужиоца изврши превоз робе тако што ће се утовар вршити дана 02.04.2019. године у Београду на адреси Булевар Војводе Мишића бр. 14, док ће се истовар вршити 04.04.2019. године на адреси пријемника Euro Ekol у Р. Пољској, место Lodz, Pilsudskiego 143. Предмет превоза била је роба за изложбу-експонат (контејнер, надстрешница и елементи за прање) изложен на сајму у Београду, власништво пријемника-привредног друштва из Р. Пољске Euro Ekol, које привредно друштво је анагажовало другу пољску фирму Kluczuk Transport Service за превоз предметне робе на релацији Београд-Lodz (Р. Пољска), а ова фирма је даље ангажовала тужиоца, као подпревозника за транспорт робе, те издала тужиоцу дана 29.03.2019. године транспортни налог Z-6-DG-3-2019-TMS, који садржи датум и место утовара и истовара робе, те цену и услове плаћања услуге транспорта. Тужени је као превозилац издао документ - CMR (међународни товарни лист) бр. 00983661, који садржи печат пријемника-привредног друштва Euro Ekol из Р. Пољске, и у којој је наведено да је возач одбио да потпише CMR уз напомене које се односе на оштећење робе, као и напомена пријемника да је роба пристигла оштећена са напрслинама, поломљена и са удубљењима на елементима, оштећена, вредност робе 15.000,00 евра. Тужени није стављао резерве на CMR лист, а на лицу места фотографисана је роба у затеченом стању, начињене су фотографије амбалаже и оштећења на роби по отпакивању. Поправку оштећења на роби у Р. Пољској вршило је привредно друштво FR sp z.o.o, Lodz, које је за пружену услугу власнику робе Euro Ekol из Р. Пољске испоставило фактуру VAT бр. 3/05/19/F дана 09.05.2019. године на нето износ од 12.000,00 злота, односно укупно 14.760,00 злога, а који износ је привредно друштво Euro Ekol платило, и даље на име трошка поправке робе, задужило превозника Kluczuk transport sevice на износ од 12.000,00 злота. Како је привредно друштво Kluczuk transport sevice платило наведени износ, оно је задужило тужиоца као подпревозника да му исплати износ од 12.000,00 пољских злота издавањем документа Debet nota бр. 1/6/2019 од 17.06.2019. године, са роком плаћања 24.06.2019. године, те је тужиоцу доставио компензациону изјаву од 16.07.2019. године, као основ за пребијање међусобних потраживања у висини од 12.000,00 пољских злота. Тужилац је по измирењу дуга на име настале штете, туженом дана 24.09.2019. године издао рачун бр. 19-РН/0134 на име префактурисане вредности оштећене робе, којим га је задужио за износ од 331.241,54 динара, што представља динарску противвредност од 12.000,00 пољских злота, са валутом плаћања 01.10.2019. године. Тужени није исплатио тужиоцу наведени износ на име накнаде за оштећење робе.

Оценом изведених доказа, као и исказа законског заступника туженог АА, и исказа сведока ББ, ВВ и ГГ, првостепени суд налази да је тужбени захтев основан, с позивом на одредбе члана 154. и 648. став 1. Закона о облигационим односима, и члана

1. став 1, 3, 8. став 1, 9. и 17. Конвенције о уговору за међународни превоз робе друмом (CMR).

Одлука првостепеног суда је правилна будући да је на утврђено чињенично стање првостепени суд, супротно жалбеним наводима, правилно применио одредбе материјалног права.

Одредбом члана 8. став 1. Конвенције о уговору за међународни превоз робе друмом (CMR) прописано је да ће превозилац при преузимању робе контролисати: а) тачност навода у товарном листу у погледу будућег котлета и њихових ознака и бројки, б) уочљиво стање робе и њеног паковања. Ставом 2. истог члана, предвиђено је да у случају где превозилац не располаже разумним средствима за контролисање исправности навода поменутих у ставу 1. под а. овог члана, он ће уписати своје резерве назначујући разлоге на којима су оне основане. Он ће такође навести разлоге за било које резерве које он учини у погледу спољног стања робе и њеног паковања. Такве резерве неће обавезивати пошиљаоца сем ако се он изричито сагласио у товарном листу да га обавезују. У ставу 3, прописано је да ће пошиљалац имати право да захтева од превозиоца да контролише бруто тежину робе или њену количину изражену на други начин. Он исто тако може захтевати да се контролише садржина пакета. Превозилац, пак, имаће право да захтева накнаду за то контролисање. Налаз контролисања навешће се у товарном листу. Чланом 9. Конвенције о уговору за међународни превоз робе друмом (CMR), прописано је да ће товарни лист представљати *prima facie* доказ о састављању уговора о превозу, условима уговора и пријему робе од стране превозиоца, а ако товарни лист не садржи специфичне резерве учињене од стране превозиоца, сматраће се, сем ако се друкчије не докаже, да је изгледало да је роба и њена амбалажа била у добром стању када ју је превозилац преузео и да су број пакета, њихове ознаке и бројке одговарале наводима у товарном листу.

Правилно је првостепени суд на основу утврђеног чињеничног стања утврдио да је за тужиоца настала штета у висини од 331.241,54 динара на име цене поправке оштећене робе у превозу, у смислу члана 154. и 155. Закона о облигационим односима, обзиром да је тужилац измирио обавезу туженог за робу која је оштећена током међународног транспорта коју је извршио тужени као превозилац. У првостепеном поступку је правилно утврђено да је тужени као превозилац предметне робе био присутан приликом утовара исте и након извршеног утовара потписао CMR-међународни товарни лист, што значи да је пошиљку преузео, односно да је робу примио без оштећења, без примедби и резерви. Стога је правилан закључак првостепеног суда да је штета на роби настала у току превоза, односно након утовара робе, при чему је на туженом терет доказивања чињенице да је штета на предметној роби настала раније, односно да је оштећена роба примљена на превоз, а што је у конкретном случају изостало. Према цитираном члану 8. Конвенције о уговору за међународни превоз робе друмом, тужени је као превозилац био дужан, и имао је прилику да приликом утовара провери стање утоварене робе, и начин на који је сложена и спакована, односно да провери исправност спаковане робе и затражи одговарајућу документацију којом се потврђује да је предметна роба исправна. Обзиром да то није учинио и да је CMR потписао без примедби, правилно је првостепени суд утврдио да постоји одговорност туженог као превозиоца за оштећење робе, а тиме и обавеза туженог да тужиоцу накнади штету коју је тужилац претрпео плаћањем цене поправке оштећене робе. Наведени члан 8. поменуте Конвенције је јасан, и предвиђа обавезу туженог као превозиоца да предузме одређене радње контролисања приликом пријема и утовара робе, међутим тужени током поступка није доказао да је поступио на описани начин.

Првостепени суд је правилно применио материјално право. Тужени се у жалби позива на неправилну примену суда члана 8. став 3. Конвенције о уговору за

међународни превоз робе друмом (CMR), који су неосновани. Члан 8. став 3. наведене Конвенције предвиђа да пошиљалац може захтевати да се контролише садржина пакета, при чему у том случају превозилац има право да захтева накнаду за то контролисање, што ће се навести у товарном листу, а који тужени погрешно тумачи, јер наведени члан предвиђа да пошиљалац може, што значи да не мора, да захтева да се контролише садржина пакета, а што даље значи да пошиљалац, односно тужилац није имао обавезу да од туженог захтева контролисање садржине пакета. Према овом члану, управо је тужени имао обавезу да контролише садржину пакета приликом утовара робе.

Жалилац у жалби наводи да је првостепени суд погрешно ценио исказ сведока ГГ, који наводи су неосновани. Првостепени суд је правилно утврдио да је тужени као превозилац примио робу на превоз, без истицања било каквих примедби и резерви у CMR-у, а што је у овом спору одлучна чињеница, при чему је тужени имао обавезу да прегледа тачност навода у CMR-у, у смислу одредбе члана 8. Конвенције о уговору за међународни превоз робе друмом, те уколико није могао да изврши контролу онога што је написано у CMR-у, морао је да упише евентуално своје резерве, а што је у конкретном случају изостало.

Супротно жалбеним наводима, у погледу тумачења одредбе члана 8. став 3. поменуте конвенције, у случају да превозилац не располаже разумним средствима за контролисање исправности навода поменутих у ставу 1. истог члана, он ће уписати своје резерве назначујући разлоге на којима су оне основане, па следи да је тужени као превозилац морао бити едукован у том смислу да приликом преузимања робе преконтролише тачност навода у CMR-у, па ако није био у могућности да изврши контролу онога што је написано у истом могао је да упише своје резерве, те како то није учинио, прихватио је и одговорност за тачност података у CMR-у који је потписао.

Неосновани су жалбени наводи да у току поступка није доказана висина штете, и да је тужени оспорио висину штете на роби. Наведено из разлога што је тужени поднеском од 02.06.2022. године учинио неспорним сва питања која су постављена као задатак вештаку, и предложио да суд стави ван снаге решење о вештачењу. Следи да је тужени учинио неспорним висину потраживања тужиоца, јер тужилац у овом поступку тражи накнаду штете у висини плаћеног трећем лицу, па висина утуженог потраживања, представља управо висину штете коју тужилац тражи у овом поступку.

Правилна је и одлука о трошковима поступка, донета правилном применом одредби чланова 154. и 155. Закона о парничном поступку, и правилном применом Адвокатске и Таксене тарифе, у моменту пресуђења.

Следом наведеног, на основу члана 390. Закона о парничном поступку, одлучено је као у изреци ове пресуде.

БЖ/ТС/СП

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА – СУДИЈА
Весна Годоровић, с. р.

За тачност отправка

Управитељ писарнице
Срђан Никић